

Statenmededeling

Onderwerp

Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 2.0

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 2.0 (pMIEK 2.0) dat door ons college is aangeboden aan de minister van Klimaat en Groene Groei.

Aanleiding

Met het pMIEK beschrijft ons college welke maatschappelijke ontwikkelingen voor ons college prioriteit hebben en daaruit volgend welke projecten voor de uitbreiding van de energie-infrastructuur vanuit maatschappelijk oogpunt het meest urgent zijn om onze ruimtelijk-economische ambities en opgaven te realiseren. Het pMIEK wordt, conform afspraak met het Rijk, tweejaarlijks geactualiseerd. In 2023 is het pMIEK 1.0 vastgesteld. Op basis hiervan is het pMIEK 2.0 opgesteld dat voor 1 februari is toegezonden aan de minister van Klimaat en Groene Groei. De netbeheerders zullen het pMIEK meewegen in de opstelling van hun investeringsprogramma 2026-2035. Middels deze statenmededeling informeren wij u over het pMIEK 2.0.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd invulling te geven aan de [Energieagenda 2019-2030](#) met 'Slim integraal combineren' als strategische hoofdlijn. Tevens is het opstellen van het pMIEK onderdeel van de uitvoeringslijn 'Energie beschikbaar en toegankelijk', opgenomen in de [Uitvoeringsagenda Energie 2024-2027](#).

Rollen en belangen

De provincie is initiatiefnemer en regisseur van het pMIEK. In het pMIEK heeft zij de mogelijkheid om, geredeneerd vanuit maatschappelijk belang, prioritaire status toe te kennen aan energie-infrastructuurprojecten. Voor de korte termijn, in het licht van de huidige netcongestieproblematiek, betekent dit voor deze

Datum

28 januari 2025

Documentnummer

GS: 6063124

PS: 6068193

Programma

Milieu en Energie

projecten dat zij, waar nuttig en mogelijk, met voorrang worden opgepakt door de netbeheerders. Dit draagt bij aan het zo min mogelijk vertragen van belangrijke ontwikkelingen die afhankelijk zijn van deze netinvesteringen. Voor de langere termijn zit het belang in het signaleren van ontwikkelingen die nieuwe energie-infrastructuur vereisen opdat tijdig kan worden begonnen met de noodzakelijke voorbereidingen.

Datum

28 januari 2025

Documentnummer

GS : 6063124

PS : 6068193

Kernboodschap

1. Het pMIEK 2.0 geeft aan welke energie-infrastructuur projecten vanuit maatschappelijk oogpunt, prioriteit of extra aandacht behoeven.

Het pMIEK 2.0 kijkt, in lijn met de tijdshorizon van de investeringsplannen van de netbeheerders, naar de periode tot 2035. De focus ligt op investeringen in de elektriciteitsinfrastructuur. De huidige netcongestieproblematiek vraagt om grote investeringen die door de netbeheerder niet gelijktijdig kunnen worden uitgevoerd. Om in de afweging van de netbeheerder met betrekking tot het investeringsplan ook het maatschappelijk belang mee te laten wegen is het pMIEK van belang. Op basis van ontwikkelingen van regionaal belang, die een grote bijdrage leveren aan de ambities van de provincie, is een vertaling gemaakt naar de bijbehorende projecten in de investeringsplannen van de netbeheerders. Met het toekennen van een pMIEK-status krijgen deze projecten prioriteit in de integrale afweging die de netbeheerders maken. Naast de concrete projecten voor elektriciteitsinfrastructuur zijn vier projecten benoemd waarvan het algemene belang erkend wordt, maar die verdere uitwerking behoeven alvorens hier besluiten over genomen kunnen worden, te weten:

- Waterstofaftakking(en) Delta Rhine Corridor: Onderzoek naar de haalbaarheid van een aftakking van de waterstofleiding door de Delta Rhine Corridor bij geïdentificeerde potentieclusters.
- Ammoniak- en multipurpose buisleiding: Onderzoek naar de haalbaarheid van een ammoniak en/of multipurpose buisleiding voor het vervoer van zeer zorgwekkende stoffen
- Verduurzaming Amernet: Verdere uitwerking en verkenning van de (on)mogelijkheden voor benodigde infrastructuur van aan te sluiten warmtebronnen voor het Amernet.
- Benodigde capaciteit Brainport regio: Opvolging van de afspraak uit het Beethovenconvenant waarin is afgesproken een verkenning uit te voeren om de toekomstige energievraag van de Brainportregio en noodzakelijke energie-infrastructuur in kaart te brengen.

2. Realisatie van deelnetten op het hoogspanningsnet is randvoorwaardelijk.

Zowel op het hoogspanningsnet (in beheer van TenneT) als grote delen van het midden- en laagspanningsnet (in beheer van Enexis) is sprake van netcongestie. Voor het aansluiten van klanten op het midden- of laagspanningsnet is Enexis naast uitbreiding van het eigen netwerk in een aantal gevallen ook afhankelijk van de beschikbare transportcapaciteit op

het hoogspanningsnet van TenneT. In die gevallen kan Enexis pas nieuwe klanten aansluiten als TenneT de uitbreiding van haar netten gereed heeft. Om de capaciteit van het hoogspanningsnet te vergroten zal TenneT de komende jaren het hoogspanningsnet in Brabant opknippen in een aantal deelnetten (voorheen pockets genoemd). Hierdoor ontstaan meer op- en afritten op het hoogspanningsnet, waardoor er meer transportcapaciteit binnen Brabant ontstaat. Kort gezegd, de capaciteit die elk hoogspanningsstation heeft, hoeft dan over minder onderstations verdeeld te worden, waardoor er per onderstation meer capaciteit beschikbaar komt.

Datum

28 januari 2025

Documentnummer

GS : 6063124

PS : 6068193

3. *In het pMIEK wordt prioriteit toegekend aan de realisatie van deelnetten (TenneT) als ook aan projecten van Enexis die grootstedelijke ontwikkeling faciliteren.*

Met de toekenning van pMIEK-status aan de ontwikkeling van deelnetten onderstreept ons college de noodzaak om voortvarend te blijven werken aan de ontwikkeling van deelnetten voor en binnen Brabant. Alleen daarmee kan op redelijk korte termijn extra transportcapaciteit worden gerealiseerd. Daarbij is het goed te realiseren dat de oplevering van een deelnet zowel nieuwe transportcapaciteit binnen het betreffende deelnet betekent, maar ook toename van de transportcapaciteit in de andere deelnetten. Dat betreft met name de nog verder op te knippen deelnetten. TenneT heeft voor de komende jaren de ontwikkeling in haar investeringsprogramma opgenomen. Gelet op lange doorlooptijden lijkt versnelling en het wijzigen van de volgorde niet realistisch. Met de toekenning van de pMIEK-status vragen we TenneT om de uitvoering zeker niet te vertragen en zo mogelijk te versnellen.

Om de toegenomen beschikbare capaciteit binnen de deelnetten optimaal te benutten dient Enexis (beheerder van het middenspanningsnet) investeringen te doen. In het pMIEK hebben wij die projecten van een prioritaire status voorzien die maximaal bijdragen aan de grootstedelijke ontwikkeling die wij in de komende jaren voorzien. Denk hierbij aan woningbouw, voorzieningen en economische ontwikkeling (zowel verduurzaming als uitbreiding en nieuwvestiging van bedrijven). In lijn met het pMIEK 1.0 geven wij prioriteit aan grootstedelijke ontwikkelingen.

4. *Ook projecten zonder pMIEK-status worden gerealiseerd.*

Alle (concrete) projecten opgenomen in de investeringsplannen van de netbeheerders worden gerealiseerd. De netbeheerders maken hun planning voor projecten op basis van meerdere criteria waarbij de bedrijfswaarden zoals veiligheid en leveringszekerheid als zwaarste wegingsfactor worden beschouwd. Een pMIEK-status kan, in gevallen waar op basis van eerdergenoemde criteria een gelijkwaardige beoordeling naar voren kwam, de doorslag geven om voorrang te geven aan bepaalde projecten. Projecten zonder pMIEK-status zullen worden gerealiseerd, maar in een aantal gevallen kan de realisatie in de tijd verschuiven.

Consequenties

1. *Het toekennen van een pMIEK-status aan projecten, impliceert ook medewerking en inzet van betrokken (decentrale) overheden.*

Netbeheerders zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de benodigde elektriciteitsinfrastructuur om alle aansluitaanvragen te honoreren. Het bouwen van stations of tracés vergt echter ook inpassing in de ruimtelijke leefomgeving waar decentrale overheden hun rol hebben. Netbeheerders, provincie en betrokken gemeenten sturen gezamenlijk op de benodigde grondreserveringen en noodzakelijke vergunningen om vertraging van deze projecten te voorkomen.

2. *Het toekennen van een pMIEK-status hoeft niet te leiden tot versnelling.*

Zoals hiervoor al aangegeven, is de pMIEK-status één van de criteria die de netbeheerders hanteren bij het opstellen van hun investeringsprogramma. Het is dus mogelijk dat projecten met een pMIEK-status in het nieuwe investeringsprogramma eenzelfde planning kennen als in het reeds bestaande investeringsprogramma. Zaken als leveringszekerheid, leverbetrouwbaarheid, veiligheid en dergelijke worden door de netbeheerder nadrukkelijk gewogen. Een pMIEK-status heeft in zo'n geval dan geen prioriterende werking, maar zorgt er wel voor dat de voortgang van een dergelijk project wel nauwgezet zal worden gevolgd.

3. *Het pMIEK is een nieuw instrument en zal de komende jaren verder worden verfijnd.*

Het pMIEK heeft tot doel programmering en prioritering bij elkaar te brengen. We constateren dat de huidige situatie van netcongestie, in combinatie met een sterke verwevenheid van verschillende projecten, het prioriteren van ontwikkelingen bemoeilijkt. Wel zien wij dat het instrument pMIEK waarde kan hebben als het gaat om ontwikkelingen op de langere termijn. Wij gaan ervan uit dat Energieperspectief een goed vertrekpunt biedt voor komende versies van het pMIEK. Met netbeheerders, het Rijk en de andere decentrale overheden willen we de systematiek steeds verder verbeteren en zijn bereid hier onze bijdrage aan te leveren.

Europese en internationale zaken

n.v.t.

Communicatie

Het pMIEK is opgesteld door provincie en netbeheerders met inbreng van de RES-regio's. Het pMIEK wordt aangeboden aan de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) en via plaatsing op de Energiewerkplaats onder de aandacht van stakeholders gebracht.

Datum

28 januari 2025

Documentnummer

GS : 6063124

PS : 6068193

Vervolg

Het pMIEK betreft een momentopname. De provincie zal, mede gelet op de huidige congestieproblematiek, structureel in gesprek blijven met TenneT en Enexis over de benodigde samenwerking voor snelle uitvoering van uitbreidingen op het zowel het hoogspanningsnet als het middenspanningsnet met specifieke aandacht voor de geselecteerde pMIEK-projecten. Voor de volgende versie, het pMIEK 3.0 (voorzien voor 2027), willen we ook verder vooruitkijken richting 2050 om zo meer regie te voeren op het programmeren van het toekomstige energiesysteem. Om het toekomstige energiesysteem in Brabant in beeld te krijgen, wordt gewerkt aan het Brabantse Energieperspectief waarbij u intensief wordt betrokken en uiteindelijk over besluit.

Datum

28 januari 2025

Documentnummer

GS : 6063124

PS : 6068193

Bijlagen

- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 2.0 - Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA